

Ismét lelőttek egy illegális migránst

Felirat a horgosi főútcán egy ház kapuján: „Drága vendégek, vigyázzatok a csontjaitokra”

Minden jel arra utal, hogy ismét afgán migránsok lövöldöztek a határ túlsó felén. Horgoson a bevándorlók és a hozzájuk köthető bizniszokban érdekelt személyek szempontjai ütköznek a helyi lakosokéval, akiknek a félelme nem alaptalan. Amíg a településen voltunk, egyetlen járórt sem láttunk. A Szabadka melletti Makkhetes-erdőből a közelmúltban átszállították az afgán bevándorlókat Horgosra, azok azonban már visszaszivárogtak a bűvöletet biztosító területre. Őrszemek figyelik az arra járókat.

Ternovác Áron

Ismét lövöldöztek a migránsok a határ túloldalán: ezúttal Horgosnál. Sajtóinformációk szerint a határátelők helyétől mindössze néhány kilométerre fekvő településen egy fiatal illegális bevándorlót holttestét találta meg a rendőrség péntek reggel, testén lött seb volt látható. A férfinál nem voltak iratok, így származását nem tudták megállapítani.

„AZ AFGÁNOK ŐRÜLTEK”

Szerbiába belépve azonnal látható, hogy a hatóságok nemrégiben intézkedhettek a migránsokkal szemben. A Röszeke–Horgos kettes számú határátelők helye mellett fekvő régi határrendészeti épületeket teljesen kiürítették. Csupán néhány szemétkupac, hátrahagyott sátor árukkodir aró, hogy valamikor bevándorlók tanyázhattak itt. Horgos felé haladva már látszik, hogy tömegével vannak jelen bevándorlók a településen. A migránscaravánokat követve jutunk el a most is működő Bácska-birtok mezőgazdasági magán-szövetkezeti tőzomszédésába, ahol az illegális bevándorlók tanyáznak. A telephelyen alig találunk angolul beszélő embert. Származásuk révén – egykori francia gyarmatokról érkeztek elősorbán – inkább franciául beszélnek, így néhány percben beleteltek, míg találunk egy angolul kommunikálni tudó bevándorlót. – Hallottunk a lövöldözésről, igen. Azt, hogy pontosan ki lött és miért, nem tudjuk, viszont biztosak vagyunk benne, hogy afgánok voltak. Azok a fickók örültek. Mi is tartunk tőlük – árulja el Aatmik, aki éppen a táborútnél melegsik. A Bácska-birtoknál nincsenek afgánok. Velük senki nem közösködik szívesen, és ők sem másokkal. Horgos túloldalán telepedtek le egy elhagyott tanyán. Az indiai származású férfi nem ajánlja, hogy odamenjünk hozzájuk. – Ők nem így fogadnak majd benneteket, mint mi – mondja nyhe mosolyal. Aatmik vállalja, hogy mielőtt továbbállunk telephelyük-ről, körbevezet bennünket: megmutatja, hogy ők milyen körülmények között élnek itt. Csak néhány lépést teszünk meg a sátrak körül, amikor egy bolgár rendszámú, fehér kisbusz érkezik a helyszínre. A bevándorlók felállnak a tüz melől, kímásznak a sátrakból, és a tábor elé rohannak. Étel hoztak nekik. Aatmik úgy tudja, „valami Amnesty nevű szervezettől jöttek” (ugyan nem sikerült kideríteni, de feltételezhető a Soros Györgyhöz köthető Amnesty International-ról lehet szó). Figyelmeztet bennünket: kerüljük el őket, mert nem igazán szeretik a média jelenlétét. A kisbuszból kiszállók sem magyarul, sem szerbül nem beszélnek. Később kiderül, Angliából, Németországból és Bulgáriából érkeztek. – Kértek engedélyt a fotózásra? Azonnal töröljék ki a képeket! – szólít fel bennünket az egyik külföldi nő. Amíg a helyszínen vagyunk, addig nem akarják elkezdeni az ételosztást, ezért inkább továbbállunk.

FEJSZENYÉL AZ AJTÓ MELLETT

„Drága vendégek, vigyázzatok a csontjaitokra” – ez a felirat szerepel egy a horgosi főútcán a tálhá ház kapuján. A lakóktól megtudjuk, a kálhatalmas case corso kutját a bevándorlók fokozott jelenléte miatt szereztek be, a táblát pedig kötelező figyelmeztetés gyanánt szerelték fel. Az épület udvarát kamerákkal figyelik. A neve elhallgatását kérő hölgy szerint az elmúlt hetekben jelentősen megnőtt a migránsok száma a településen. Jelenlétükhöz hozzászóltak ugyan, de esténként magyar embert már nem lehet látni az utcán. Hiába vannak kutykák a ház udvarán, amikor a férje távol van, mindig ott van egy jókora fejszenyél a bejárati ajtó mellett: hátha szükség lesz rá. A nő hallott a lövöldözésről, ám annak pontos hely-

A Bácska-birtok tőzomszédésában is a romos, elhagyott épületek a jellemzőek, amelyek táborhelyül szolgálnak

Fotók: Havran Zoltán

színéről, okáról semmit nem tud. Míg tavaly decemberben csak néhány bevándorlót láttunk Horgos központjában, most rengetegen vannak. Kigyózó sorok állnak a helyi élelmiszerboltok előtt. Egy építőipari kellekeket árusító nőtől megtudjuk, a bevándorlók gyakran betérnek hozzájuk is. Munkáseszttyüket (a kerítésmászásához), metszőollókat (a kerítés átvágásához), nejlonszakkokat (a sátrak letakarásához), ásót és kötelet vásárolnak. Az eladó elmeséli, a szomszédásban nemrégiben zártak be egy – nem sokkal a migránsválság kezdete után megnyitott – üzletet, amely kizárólag létrákat árult. Amikor fotókat készítenek, egy helybeli a fényképek törlésére szólít fel bennünk, így ismét jobbnak látjuk, ha továbbállunk.

PROSTITÚCIÓ, KÁBÍTÓSZER, ÜZLET

Az afgán migránsok telephelyéhez az Alkony utcán keresztül vezet az út. A keskeny, aszfaltozott úton mintegy harminc migráns korzódik, amikor

rádi taxisok a közelben vásároltak házakat. Így az embercsempészekkel együttműködve a környéken is dolgozhatnak. A lövöldözésről viszont nem csak hallomásból tájékozódott. Maga is hallott fegyverropogást a reggeli órákban. Konkrétumot azonban ő sem tud mondani. Információi szerint a régi határrendészeti épületek kiürítésével egy időben, néhány nappal ezelőtt a Makkhetes-erdőből Horgosra szállították az afgánokat is, akik korábban már lövöldöztek Szabadka környékén. Elmondja, hogy feleségével tartanak a bevándorlóktól. Kuttyájuk nekik is van, emellett esténként felkapcsolják a villanyt a kertben, mert így a bevándorlók nem jönnek be. A helyi lakosok félelme egyébként nem alaptalan: amíg a településen tartózkodunk, egyetlen járórt sem láttunk. Az afgánok telephelye felé megyünk tovább. Egy frissen felújított épület előtt egy helybelinek tűnő, márkás sportruhába öltözött ember és néhány migráns konzultál. Ez a férfi is arra

ten maradnak. Az út szélén állnak, kezükben telefon. Minket figyelnek. Az erdő felé tekintgetve próbáljuk megtalálni a többieket, de senkit sem látunk. Egy tisztásra érünk a zöldterület szélén. Már látszik a magyar határt védő fizikai határzár. Itt található a migránstanya néven híressé vált Napfény tanya, amelynek gazdája örömmel fogad bennünket. Antunovity Mihály elmeséli, délelőtt hallott lövöldözéseket az erdő felől. Gyakorlatilag nem múlik el hét lövöldözés nélkül. Ő már nem fél, az évek alatt hozzászokott a helyzethez, a magyar határőrök sajnálják csak. Gyakran a kerítés közelében legeteti a birkáit, sokszor végignézte már, hogy a migránsok megpróbálnak átmászni a kerítésen. Közben cseréppel, kövekkel, esetenként létrákkal dobálják meg a magyar rendőröket.

– Az őrszemeket látták? – teszi fel a kérdést. – Itt állnak a bejáratnál. Ha valaki erre jár, azt jelentik a táborlakóknak – mondja. Antunovity Mihály elmeséli nekünk, a napokban valóban elszállították a rendőrök az erdőből a migránsokat, azonban gyorsan visszajöttek. Miközben beszél, bevándorlók tűnnek fel a birkanyáj mögött. – Ne féljenek, vízzért jöttek csak. Nem bánanak. Korábban többször loptak tőlem birak, de amióta adok nekik vizet, nem lopnak tőlem – mondja.

MI A MEGOLDÁS?

Marsai Viktor, a Migrációkutató Intézet kutatási igazgatója lapunknak korábban kifejtette: pontosan nem tudják megbecsülni, mennyien torlódhattak fel a Nyugat-Balkánon – több tízezer embernél lehet szó –, az viszont kétségtelen, hogy az ottani számok. – Ennek egyik oka, hogy az elmúlt egy évben jelentősen megromlott a biztonságpolitikai helyzet a világban. Afganisztánban a Nyugat által támogatott modernizációs kísérlet összeomlott. Sokan nem várnak tovább, megindulnak Európa felé. Ez igaz arra az afgán diaszpórára is, amely eddig még fontolgatta a hazatérést. Az orosz–ukrán háború kapcsán kialakuló élelmiszeri válság sem javított a helyzeten. Az illegális bevándorlók emellett rájöttek, hogy számos országból – például Indiából vagy Tunéziából – vízmentesen be tudnak utazni Szerbiába. A szakember ennek kapcsán elmondta: a legutóbbi szerb–osztrák–magyar hármas csúcstalálkozó egyik kulcskérdése az volt, hogy mit kezdenek majd a szerb hatóságok ezzel a vízmentességgel. Emellett Ylva Johansson belügyért felelős uniós biztos is jelezte Szerbiának, hogy mindez felül kell vizsgálni. A kutató úgy látja, a Szerbia által határára felhúzott kerítés, illetve a vízmentesség eltörlése jelentősen csökkentheti majd a nyomást Magyarországra déli határain. – Sajnos azt látjuk azonban, hogy az embercsempészek nagyon gyorsan reagálnak ezekre a helyzetekre, és valószínűleg megtalálják a módját, hogy kijátsszák a hatóságok intézkedéseit – zárta gondolatait a szakember.

A boltnál szinte csak bevándorlók állnak sorba élelmiszerért, helybelit nem látni

megérkezünk. Árgus szemekkel figyelnek bennünket. Néhányan telefonhívást kezdeményeznek közülük. Egy helybeli férfi az utcáról szemléli az eseményeket. Megfigyelése szerint a bevándorlók jelentik egymásnak, amikor újságírók tűnnek föl, ilyenkor a többség elpárolog. Így is történik. Néhány perc elteltével mérséklődik a migránsok jelenléte. Az utca túloldalán egy idős hölgy ruhákat, cipőket és különböző ételeket, befőtteket árul a bevándorlóknak. Sokan meglátták az üzleti lehetőséget a migránsok jelenlétében – tudjuk meg a férfitől. – Prostitúció, kábítószer, van itt minden. A helyi romák tisztos összegért kiadják asszonyaikat a migránsoknak. Emellett számtalan alkalommal láttam, hogy kis zacskóban adnak át nekik különböző termékeket – meséli. Azt is megtudjuk tőle: a migránsokat szállító bel-

kér bennünket, hogy töröljék a képeket, és tűnjünk el a helyszínről.

AZ ŐRSZEMEK

A Makkhetes-erdő Szabadka, Kelebia, Palics és Magyarország fizikai határzárának négyes ölelésében fekszik. A liget évek óta fontos stratégiai pont az illegális bevándorlók számára, miután vannak olyan részei, amelyek közvetlenül a magyar kerítés mellett helyezkednek el. A migránsok az erdő sűrűjében ezért alkalmi táborokat vernek. Itt várják ki a legmegfelelőbb pillanatot, hogy a közeli kerítésen átjutva elinduljanak nyugat felé. Az erdő mélyébe egy széles földes út vezet, amelynek mentén végig szeméthegyek állnak. Néhány perc autózás után négy bevándorlót látunk meg a távolban. Mire közelebb kerülünk, már csak ket-